



Pusztaberki Napló

III. Évfolyam IX. Szám

2022. Március

Önkormányzati Hírek

Tisztelt Lakosok, Kedves Olvasó!

Várakozásokkal teli lesz ez az év is. Egyrészt, mert szeretnénk tudni végre merre megy, meddig tart még a mindannyiunkat gúzsba kötő Covid-járvány. Másrészt pedig a világiárvány okozta megpróbáltatásokat követően napjainkban egy másik, olyan kihívással kell szembesülnünk, amelyre én világeletemben nem gondoltam volna, hogy ezt kell megélnünk.

Magyarország közvetlen szomszédságában sajnos a legrosszabb forgatókönyv következett be: egy háború, amelyet még a legnagyobb országok diplomáciai erőfeszítései sem tudtak megakadályozni.

Az Ukrajnában kialakult humanitárius katasztrófa azonnali cselekvésért kiált, amelyre segítségnyújtással kell reagálni. Ezt teszi sok települési önkormányzat, civil szervezet, egyház és magyar ember. Azt látjuk, hogy megannyi településen példaértékű módon, lehetőségeihez mérten a lakosok, minden segítséget megadnak a bajbajutottaknak, ezt tesszük mi is. Pusztaberki Község Önkormányzata is gyűjtést szervezett a menekülő családok számára. A Nyugat-Nógrádi Karitatív Tanács vezetőjével egyeztetve adjuk át az adományokat a rászorulóknak. Köszönjük a beérkezett adományokat.

Az önkormányzat elmúlt időszakban megalkotott rendeletei:

- Elfogadásra került a 6/2021. (XII.17.) önkormányzati rendeletet a születési támogatásról. A születési támogatás a gyermek születésekor, a gyermek neveléséhez nyújtott összegű hozzájárulás, melynek összege 50.000 forint. További rendelkezések és feltételek a rendeletben kerültek kifejtésre.

- Megalkotásra és elfogadásra került az önkormányzat 2022. évi költségvetéséről szóló 1/2022. (III.2.) önkormányzati rendelet.

- A Képviselő-testület elfogadja a településkép védelméről szóló 2/2022. (III.2.) önkormányzati rendeletét.

- Elfogadásra került a 3/2022. (III. 2.) önkormányzati rendeletet a szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások helyi szabályairól szóló 4/2016. (IX.22.) önkormányzati rendelet módosításáról.

Egyelőre ilyen helyzetben, de új reményekkel, új ötletekkel, új célokkal nekünk akkor is tennünk kell a dolgainkat. Az új célok pedig erőt adnak, hogy a mindennapokban ezzel az újult erővel és lendülettel elvégezzük mindazt, amit célul tűztünk ki. Az új feladatok pedig mindig újabbakat generálnak. Ez az élet rendje.

Az előző lapszám megjelenése óta sok idő telt el, nagyon sok dolog történt a településen. Események, rendezvények, amelyek szebbé tették a falu életét, s amelyek számunkra is – reméljük a résztvevők számára is – emlékeztetések maradnak. Erről fényképes összeállítást láthatnak jelen lapszámunkban.

Voltak szívmengető közösségi pillanatok is jócskán. Jókedvre derített bennünket például sok kivilágított adventi ablak, és a közös adventi gyertyagyújtások közös éneklése is felemelő volt, nem beszélve az azt követő közös teázásról, illetve forral borozásról.

Bízva abban, hogy lapunk valamennyi olvasónak tartogat valami érdekeset, esetleg hasznosat, jó olvasást, kellemes perceket kívánok!

Az alábbi pályázatok kerültek benyújtásra a Magyar Falu Program keretében:

1. Önkormányzati tulajdonban levő ingatlanok fejlesztése – Tárolásra alkalmas melléképület felújítása, bővítése a hivatal udvarában.
2. Út felújítás - Pusztaberki Templom utca felújítása.
3. Óvodai játszóudvar, közterületi játszóterek fejlesztése - Kültéri fitness park kialakítása.
4. Kommunális eszköz beszerzése.
5. Közösségszervező bértámogatása.
6. Tanya és falugondnoki buszok beszerzése – Falugondnoki busz cseréjével új gépjármű beszerzése Pusztaberki településen. A beadott pályázatokat befogadták, elbírálásuk megkezdődött. Bízunk benne, hogy támogatásban részesülünk.

*Kurisné Nagy Bernadett
polgármester*

III. Évfolyam IX. Szám

2022. Március

VÁLTOZÁSOK A HULLADÉKSZÁLLÍTÁSBAN!

A 2022 év több változást hozott a hulladékszállításban.

1.) Kommunális hulladék elszállítás időpontja 2022. januártól a **HÉTFŐ**i nap.

2.) Csomagolási hulladékszállítás (Szelektív hulladék) Mint azt bizonyára mindannyian tapasztalták, februárban és márciusban nem helyeztek el a lakosoknál szelektív hulladékgyűjtő csere zsákot a DTKH munkatársai az elszállítást követően. (Ezt megelőzően a DTKH a számlalevélben mindenkit tájékoztatott, hogy a **csomagolási hulladék bármilyen átlátszó zsákban kihelyezhető.**)

Az elmaradt cserezsákok pótlása tekintetében a közszolgáltatási szerződéssel rendelkező lakosok számára ingyenesen 10 db szelektív hulladékgyűjtő zsák átvehető a Polgármesteri Hivatalban – ügyfélszolgálati időben.

Tárgyalások folynak az ügyben, hogy a csere zsákokat továbbra is biztosítsa a társaság.

3.) Zöldhulladék szállítás

Mint, azt mindannyian tudják jelenleg gyűjtőpontos zöldhulladék szállítás van településünkön.

Eddig a zöldhulladék zsákokat meg kellett vásárolni, most a polgármesteri hivatalban ügyfélszolgálati időben átvehető – közszolgáltatási szerződéssel rendelkező lakosok számára – ingyenesen 8 db zöldhulladék gyűjtő zsák.

Tárgyalások folynak arról, hogy házhozmenő zöldhulladék szállítás legyen. További tájékoztatásig marad a gyűjtőpontos elszállítás.

Megkérek minden lakost, hogy a gyűjtőpontra való elhelyezés, csak a Közszolgáltató által rendszeresített, biológiailag lebomló zöldhulladék gyűjtő zsákban történjen. Ezen felül kötegelte elszállítás is biztosított. A kötegelés azt jelenti, hogy az ingatlanhasználó által kihelyezett zöldhulladék nem ömlesztve, hanem legalább egy ponton összekötve kerül kihelyezésre. Az összekötegelte gallyak, ágak átmérője maximum 6 cm, hossza maximum 150 cm, térfogata maximum 1 köbméter lehet.

4.) Lomtalanítás

A lomtalanítást évente ingatlanonként térítésmentesen EGY alkalommal 2m³ mennyiségben házhoz menő rendszerben történik, amit a lakosság 2022-es évtől egész évben igénybe vehet. Igénylést kizárólag a közszolgáltatásban nyilvántartott és szerződött, közüzemi díjhátralékkal nem rendelkező ingatlanhasználók nyújthatnak be.

Jelentkezni telefonos ügyfélfogadási időben a 06 28 561 200 telefonszámon lehetséges a 4-es menüpont kiválasztásával.

5.) Nyaraló szolgáltatással kapcsolatos változtatás

A DTKH Nonprofit Kft a nyaraló szolgáltatással rendelkező ügyfelei részére a levelezési címükre, postai úton 26 darab érvényességi matricát küldött. A kommunális hulladék bármilyen, kereskedelmi forgalomban kapható, maximum 120 literes űrtartalmú zsákban kihelyezhető, melyre jól látható helyre 1 db érvényességi matrica felragasztása szükséges alkalmanként.

Azon ügyfelek, akik hulladékgyűjtő edényzetet használnak, juttassák vissza a Társaság részére a 26 db matricát - postai úton vagy személyes Ügyfélszolgálatukon leadva - és az Ügyintéző cserébe ad, küld 1 db edényzetre ragasztható érvényességi matricát.

TOVÁBBI FONTOS INFORMÁCIÓ

Tájékoztatom az ingatlan tulajdonosokat, ingatlan használókat, legyenek azok állandó lakosok, vagy nyaraló tulajdonosok, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás **kötelező jelleggel igénybe veendő** szolgáltatás.

Kérem azon ingatlan tulajdonosokat, ingatlanhasználókat, akik nem vesznek részt a közszolgáltatásban, hogy az ingatlan használója vegye fel a kapcsolatot a DTKH Nonprofit Kft-vel, annak érdekében, hogy bekapcsolódjon a közszolgáltatásba.

Az nem állapot, hogy - egyértelműen az ingatlanoknál keletkező - kommunális hulladékot valaki a bekötő úton elhelyezett kukákba teszi. Van lehetőség nyaralóként is szerződést kötni a DTKH Nonprofit Kft – vel.

DTKH Duna-Tisza Közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

www.dtkh.hu

ugyintezes@dtkh.hu

Levelezési cím: 2101 Gödöllő, Pf.: 90

Telefonos ügyfélszolgálat: 06 28/561-200

Ügyfélszolgálati idő: H: 8.00 - 16.30

K: 7.00 - 19.00

Sz: 9.00 - 16.30

Cs: 8.00 - 16.30

P: 8.00 - 13.00

Legközelebbi személyes ügyfélszolgálat elérhetősége:

2660 Balassagyarmat, Szügyi út 65/A - K: 07.00-19.00

Legközelebbi Ügyfélkapcsolati pont:

2651 Rétság, Rákóczi út 20. - Minden hónap harmadik pénteken 10.00 - 16.00

Eseményeink képekben

2021. december 4-én nálunk járt a
Mikulás



2021. december 28-án a Szaffi
című magyar rajzfilmet vetítettük
a "Könyvtármozi" programban



**Következő vetítés
időpontja:**

2022.04.08. 17:00 óra

A következő mesefilmek közül lehet
majd választani:

Fehérlófia

Mátyás, az igazságos

Két bors ökröcske

Várunk mindenkit szeretettel!

Adventi gyertyagyújtás a Templom kertben

Advent első
vasárnapján
Kovács József
atyától
hallhattunk
ünnepi
gondolatokat.



Advent második
vasárnapján
Máthé György
atyától
gyönyörű
gondolatokat
hallhattunk a
szeretetről és az
összetartozásról.

Minden
gyertyagyújtás
során finom
forralt borral
és forró teával
kedveskedtünk
a
résztevőknek.



Advent
negyedik
vasárnapján
szólt a gitár, a
pásztorfurulya,
a triangulum és
persze az ének
szó is.
Köszönjük a
zenét a Terényi
családnak.

2. Pusztaberkli Disznótör

Második alkalommal rendeztük disznótort településünkön. A disznótör igazi magyaros hagyomány, ahol az együtt töltött idő, a finom ételek, jó italok és a remek hangulat a mérvadó. Így volt ez nálunk is.

Köszönöm mindenki részvételét a munkákban, öröm volt veletek együtt lenni.



„...a vesszőfonó készség és hajlam úgyszólván vérében van népünknek.”

(A Magyarság néprajza)

Ezekkel a biztató szavakkal buzdítunk minden érdeklődőt a kosárfonással való megismerkedésre, amely az egyik legszebb kézműves mesterségünk. Minden kosár az emberi kéz ügyességének lenyomatát őrzi.

A vesszőfonás szakkört december 9-én tartottuk először a Művelődési Házban, melyet a január 7-ei alkalom követte, azóta pedig kétheti rendszerességgel péntekenként 10:00 és 16:00 órai kezdéssel várjuk a résztvevőket.

Következő alkalom: április 1. (10:00 és 16:00)



A szakkört a Nemzeti Művelődési Intézet támogatja alapanyagokkal és a kezdőknek szóló - kosárfonómesterek által a fonás technikáját bemutató - előre felvett videókkal.

Első két alkalomra elhívtuk a nógrádi Horváth Kata (Népművészet Ifjú Mestere) kosárfonót is, hogy személyes jelenlétével a gyakorlatban mutassa meg a lépéseket és a fogásokat, hogy így bátrabban fogjunk neki a fonásnak.



Mindig új ötletekkel várom a résztvevőket, és akár haladó, akár kezdő legyen az illető, mindenki örömteli kikapcsolódásban vehet részt és alkothat.



Szeretettel várjuk a vesszőfonás szakköre a jelentkezőket, bármikor be lehet kapcsolódni, segítünk a kezdő lépésekben.

Mészárosné Nemes Melinda

Program ajánló



Berzevici Zoltán a Költészet Napjához kapcsolódva tart **VERSKONCERT** előadást a Pusztaberki Művelődési Házban.

2022.04.02. (szombat) 15:00 óra

Várunk mindenkit szeretettel!

Berzevici Zoltán, harminc éve foglalkozik versek megzenésítésével. A 90-es évektől egyetemek és főiskolák klubjaiban énekei magyar költők verseit. A kis klubok mellett számos rangos helyen is fellépett szólístaként, illetve zenésztársaival. A Sziget, az Alpok-Adria, a Kalácska Folk Fesztiválon, a NetVers Fesztiválon, Kapolcson és a Budapest Sportsarnok színpadán. Fesztiválokon több alkalommal kapott fődíjat. 2016-ban, Veszprém Megye, Prima-Primissima-díj közönségdíjára jelölte. Hangfelvételei a Magyar Rádió szalagtárában megtalálhatók. Eddig öt zenei, irodalmi kiadványt jelentetett meg CD-n.

Könyvajánló

Nem mindennapi ajándékkal lepte meg önkormányzatunkat, ezen belül könyvtárunkat és magát a falu lakóit az az ember, aki pár éve költözött Pusztaberkibe családjával és közösségi ember lévén szerves részévé vált a falunak.

Sokat köszönhetünk neki a Pusztaberki Napló című újságunk beindításával és életre hívásával kapcsolatban. Sok szépirodalmi és történelmi cikke mögött nagyon komoly kutatói munka áll, írói vénával megáldott munkássága révén sok cikk szerzője és írója.

Aki szívesen olvas ilyen és ehhez hasonló irodalmi munkákat, nem fog csalódnani. Gondoljunk csak az újságban megjelent személyes beszélgetésekre, riportokra. Célja egyébként, hogy az itt élő embereket közelebb hozza egymáshoz, színesebbé, élményekben gazdagabbá tegye az itt élők életét.



Mostanra már biztosan mindenki kitalálta, hogy az ember akiről írok, Szántó Tibor, aki sokáig fantasy íróként munkálkodott. Tudom, sokan nem kedvelik ezen irodalmi műfajt, mint ahogy a meséket és a sci-fi-t sem, de a könyv, amiről szót ejtenék, nem "piskóta"! A Cherubion Kiadó neve alatt és ápolásában megjelent egy jubileumi kiadás, ami harmincévnyi kiadói munka összegzése, kiválógatva és megjelentetve az összes legjobbnak tartott novellát, melyben Szántó Tibor írása is helyet kapott. Tiszteletre méltó teljesítmény, amit szerény hitem szerint úgy tudnánk elismerni, hogy rongyosra olvassuk a könyvet. A könyvtárban természetesen megtalálható a "tiszteletpéldány".

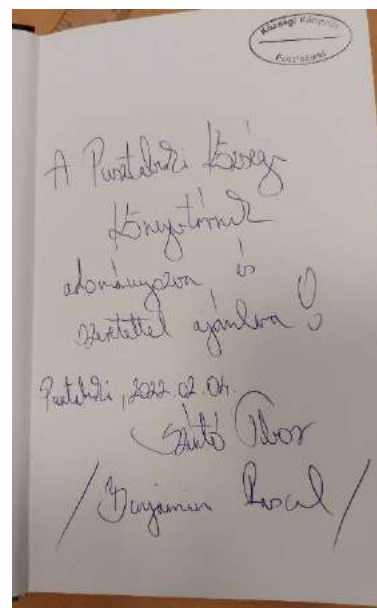
Reméljük, hogy minél többen kíváncsiak "Benjamin Rascal" novellájára, aki olyannyira szépen (észvesztő humorral bír és ír) használja a magyar nyelvből fakadó "gyönyörűségeket", mint Romhányi a Rímhányó! A példányszám szűkös, előjegyzést szívesen felveszünk!

Köszönet, hogy Szántó Tibor életvitelszerű ittlétével, Pusztaberki lakóközösségét gazdagítja.

Büszkék vagyunk Rá!

Tisztelettel,

Majoros Tibor



NEMZETKÖZI NŐNAP

Március 8-án tartják a Nemzetközi Nőnapot annak emlékére, hogy 1857-ben ezen a napon New Yorkban mintegy negyvenezer munkásnő sztrájkolt egyenlő bérért, a munkaidő-csökkentésért. A nők jogai és a nemzetközi béke napját 1977-ben tette hivatalos ünneppé az ENSZ-kögyűlés.

A Nemzetközi Nőnapot 1914-ben tették március 8-ra a New York-i textilmunkásnők 1857-es sztrájkjának - más források szerint egy New York-i gyárban 1908-ban e napon bekövetkezett tűzben elpusztult 129 munkásnő emlékére. A legtöbb országban ekkortájt erősödtek föl a nők követeléselei szociális-gazdasági jogaik kiszélesítésére, a foglalkoztatásban, a bérezésben érvényesülő hátrányos megkülönböztetésük megszüntetésére. A Nemzetközi Nőnapot először 1911. március 19-én ünnepelték meg Ausztriában, Dániában, Németországban és Svájcban. A tüntetéseken, felvonulásokon sok férfi is részt vett, s akkoriban a nők választójogának megszerzése kapott hangsúlyt. (Finnországban a nők már 1906-tól szavazhattak, Oroszországban 1917-től, Németországban 1919-től, a franciaországi és az olaszországi nők azonban csak a II. világháború végétől, a belgák 1958-tól, a svájciak 1971-től, a portugálok 1976-tól, liechtensteini nők csupán 1984-től.) Az ünnep időközben sok helyen elvesztette politikai tartalmát és jelentőségét, s jobbra virággal, apró ajándékokkal ünneplik. Ugyanakkor az 1980-as évektől e napon a nőszervezetek felvonulásokon hívják fel követeléseikre, a nőknek a társadalomban viselt óriási szerepére, ugyanakkor kiszolgáltatottságára, védtelenségére a figyelmet, arra, hogy hiába biztosít az állam számukra jogegyenlőséget, ha ez továbbra sem jelenti az esélyek egyenlőségét. Magyarországon - az Európai Bizottság 2006-ban közzétett jelentése szerint - átlagosan 11 százalékos az eltérés a női és a férfi fizetések között, s a nők körében nagyobb a munkanélküliség. Magyarország a nőnap felhíváshoz először 1913-ban csatlakozott, amikor az Országos Nőszervező Bizottság röplapokat osztott. A következő évben, 1914-ben már országsszerte rendezvényeket szerveztek. A Rákosi-korszakban a nőnap ünneplése kötelezővé vált, és az eredetileg különböző időpontokban rendezett nőnapot 1948-tól szovjet mintára március 8-án tartották meg.

Köszönet a nőknek

Köszönet neked, aki megszültél.
És neked, aki a feleségem voltál.
És neked, te harmadik, tizedik,
ezredik, aki adtál egy mosolyt,
gyöngédséget, egy meleg pillantást, az
utcán, elmenőben,
vigasztaltál, mikor magányos voltam,
elringattál, mikor a haláltól félttem.
Köszönet neked, mert szóke voltál.

És neked, mert fehér voltál.
És neked, mert a kezed szép volt.
És neked, mert ostoba és jó voltál.
És neked, mert okos és jókedvű voltál.
(...)
Köszönet a nőknek, köszönet.

Márai Sándor (részlet)



forrás: mult-kor.hu

Pócs Miklós



HIRDETMÉNY

2022. április 3-án
6.00 órától 19.00 óráig
tartjuk az

**ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK
VÁLASZTÁSÁT**

és az

ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁST.

Amennyiben lakóhelyétől eltérő helyen szeretne szavazni,
2022. március 25-én 16.00 óráig átjelentkezhet,
vagy kérheti felvételét a külképviseleti névjegyzékbe.

Mozgóránát a szavazás napján 12.00 óráig kérhet.

Részletes tájékoztatásért forduljon a polgármesteri hivatalban
működő helyi választási irodához,
vagy látogassa meg a www.valasztas.hu weboldalt.


NEMZETI VÁLASZTÁSI BODÁ

Gitár oktatás kezdőknek!

Ingyenes gitár oktatást indítottunk februárban.
Szeretettel várjuk azokat, akik szeretnének gitározni
tanulni.

Vendégünk: Páris Áchim, gitárokutató
A foglalkozás díjmentes. Saját hangszer szükséges.

Következő alkalom: 2022. Április vége, érdeklődni
Mészárosné Nemes Melindánál a könyvtárban.



Nógrád megye várai

I.rész

A Nógrádi vár

A Lókos és a Feketevíz patakok mellett lévő 292 méter magas, 350x250 méter kiterjedésű, vulkáni eredetű domb tetején található Nógrád várának romja. A várdomb mintegy 60 méterre magasodik ki a környező tájból. Nógrád szabálytalan alaprajzú, belsőtoronyos várnak épült, belső és külső védőövvvel, négyzetes alaprajzú, sarkain armírozott öregtoronnyal. A külső és belső vár között barbakán állt. A külső várfalat már a lejtőre alapozták, belül feltöltötték, ezáltal megnövelve a vár területét. A belső vár átmérője kb. 50x30 m, a külső váré kb. 140x90 m. Nógrádot, mint a belsőtoronyos várak közül sokat, csigaformában építették a hegytetőre, vagyis a várba vezető út csigavonal alakjában egyre kisebb és egyre magasabb körökben közelíti meg a vár magját. A vár két részből áll, a 15. századi belső várból és a hegy peremén körülfutó külső várból. A belsővárat a sziklába vésett árok választotta el a külsővártól, ezen felvonóhid vezetett át, melynek nyomait megtalálták az 1949-es ásatáskor. A törmelékek közül előkerült a kapu szemöldök-köve és Báthory Miklós püspök sárkányfogas, reneszánsz emléktáblája 1483-as évszámmal.

Építésének idejéről megoszlanak a történeti vélemények. Gerő Magyarországi várépítéset c. munkájában 9. századnak mondja, más történészek pedig a honfoglalás utáninak datálják. III. Béla jegyzője, Anonymus is megemlíti Nógrád elfoglalását Gesta Hungarorumjában. A honfoglalás után a környékét megszálló törzsek és segédnépek nevei megjelennek a környező települések neveiben: Jenő, Berény, Tolmács.

IV. László a várat és birtokai valamikor 1275 után Tamás váci püspöknek adományozta. Valószínűleg ő kezdte el a tatárjárásban elpusztult korai vár helyén a kövár építését. Ezután kevés adat van a várról és építéséről, egészen a huszita betörésekig. Az 1450-es években a közeli Diósjenőn a husziták felépítették Cseh-várt, válaszul a fenyegetésre Szilassy Vince váci püspök (1450-1474) elrendelte Nógrád megerősítését. A huszitákat Diósjenőről csak 1454-ben, sikerült kikergetni. Vélhetőleg ekkor már megvolt a belsővár egy része és az öregtorony.

A következő építkezés Báthory Miklós (1474-1506) nevéhez köthető. A püspökről feljegyezték, hogy amíg a királyra várt, Cicerót olvasott. Az építkezés vezetője a Mátyás budai palotáján is dolgozó Giovanni Dalmata, vagy Traui János lehetett. A létrejött reneszánsz stílusú vár és öregtornya mára már szinte teljesen elpusztult.



A mohácsi csatavesztés után a két pártra szakadt ország háborús hadszíntér lett. Nógrádot 1526-ban Szapolyai uralja, majd tőle 1527-ben I. Ferdinánd csapatai hódítják el. Adatunk nincs a vár sorsáról ezekből a zűrzavaros időkből, de minden bizonnyal többször gazdát cserélt a két király belháborújának idején. Habsburg kézen maradt egészen 1544-ig, szerepe a bányavárosok védelme volt.

1544 tavaszán Vác bevétele után Mehmed Jahjapasaoglu budai pasa és Hasszán esztergomi bég csapataival megindult Nógrád ostromára. A közeledő török sereg hírére a zsoldosokból álló őrség gyáván megfutott, meg sem kísérelték megvédeni a várat. Pecsevi török történetíró lejegyezte: "...a nógrádi gyaurok... megszöktek a várból. A pasa odament a sereggel, gondoskodott a vár őrzéséről". A törökök jelentős erődítési munkálatokat végeztek a váron, ehhez a Márianosztrái pálos kolostor köveit is felhasználták. A várat 1560-ban már két palánk veszi körül, egy régi és egy új. A város lakossága kicserélődött, török katonaváros lett. A török közigazgatás megszilárdulásával megalakították a nógrádi szandzsákot. A várőrség általában 200 fő felett volt. Ez a létszám 1590-ben felment 400 főre. Nógrád bégeinek elsődleges feladata a bányavárosok támadása, adóztatása volt.

1588-ban Dobó Ferenc nagy sereggel Nógrádra rontott és a sorompón is betört, az ott lévő törököket részben levágatta, részben élve elvitette. Ugyanannak az évnek a júniusában ismét Nógrád alá ment, ekkor néhány száz barmot és juhot hajtott el.

A 15 éves háború kezdetén, 1593 végére a nógrádi várak közül már csak Nógrád vára maradt török kézen. Az 1594. év eleji haditanácsban Pálffy Miklós szorgalmazta a nógrádi erősség visszafoglalását is a bányavárosok védelmének érdekében. 1594. január végén Mátyás főherceg Pálffyt bízta meg Nógrád várának elfoglalásával. Február 7-én Nagy Ferenc és Bory Mihály vezetésével lovas és gyalogos csapat járta körül a várat, akik összecsaptak a nógrádi béggel. A visszafoglalás után egészen 1663-ig itt volt a váci püspökség székhelye, bár ténylegesen csak kevés püspök tartózkodott itt. A várban Révay András kapitány alatt 300 magyar és 300 német katona szolgált. 1596. április 11-én éjjel a vár huszárjai Bory Mihály vezetésével rajtaütöttek Vácon, a várost felgyújtották, de a várat nem ostromolták. 1598-ban a török eredménytelenül ostromolták Nógrádot. 1599-ben a környéket tatárok dúlták fel, rövid időre a törökök ismét ostromolták a várat.

1602-ben és 1608-ban is elrendelte az országgyűlés a vár megerősítését, ehhez több vármegye ingyenmunkáját biztosította.

1619-ben Bethlen Gábor sietett a várat elfoglalni, még a török előtt. Maga Bethlen írta, hogy Nógrádban 400 embert tart. 1622-ben ismét a királyé. 1626-ban Esterházy Pál nógrádi főkapitány sikeresen védte meg Murtéza budai pasa csapataitól. 1642-ben tüzvész pusztította el az erősséget, ekkor Miskey István a nógrádi kapitány.

Az országgyűlés 1655-ben határozott a nógrádi vár megerősítéséről. 1658-ban és 1659-ben a palánkot erősítették, ehhez Pest-Pilis-Solt vármegye portánként 4 karó szállítását biztosította.

Köprülü Ahmed 1663. szeptember 25-én elfoglalta Érsekújvárt, majd török kézre került Léva, Nógrád, Nyitra, Szécsény és még jó néhány kisebb vár. November elején - 27 napi ostrom után kapitánya, Nadányi Miklós akarata ellenére — Nógrád várának védőserege tárgyalásokat kezdett a Kaplan basát hadaival segítő Apafi Mihály erdélyi fejedelemmel és bízva ígéreteiben beengedték a kapukon az erdélyieket, akik persze rögvést átadták a várat a törököknek. A majd egyhónapos ostrom során mintegy 800 - 1000 török esett el, a Róka-bástya felrobbant. A győztes szentgotthárdi csata után megkötött szégyenteljes vasvári béke a török kezén hagyta Nógrádot, ami szandzsák székhely lett. Első szandzsákbégje Hamza lett.

1683. november 1-én Sobiesky János lengyel király lengyel csapatinak egy egysége megtámadta Nógrád és Vác török erősségét, és ha a várakat egyik helyen sem sikerült bevenni, a "város" mindkét helyen hadisarcot fizetett a lengyeleknek.

1685. augusztus 19-én Nógrád várának lőportornya gyulladt ki, mire a Mehmet (Csonka) bég vezette törökök pusztán hagyták a nagyrészt rommá vált erősséget. Az épen maradt épületeket felgyújtották. A vár 1690-ig romosan, elhagyatottan állt. A vár utolsó török parancsnoka előbb fogoly, majd báró lett. A vár 1703-tól egészen 1709/10-ig a kurucok ellenőrzése alatt volt. Nógrád vára a török kiűzésekor már romos volt, így került a kurucok kezére. A szabadságharc első éveiben maximum raktárként használhatták.

A császáriak közeledtére a kurucok kivonták az őrséget és lerombolták a várat. 1710-ben Rákóczi ismét elrendelte a vár megerősítését, hogy Érsekújvár felé összeköttetést biztosítson, de nem sokkal később már az Érsekújvárt ostromló császáriak javították a falakat. Károlyi még megpróbált rajtaütni az őrségen, de ez volt az utolsó katonai szerep a vár életében. Mint annyi más várat, Nógrádot is kőbányaként használta és elhordta a környező lakosság. 1997-ben részben helyreállították, így igazi kuriózumként csodálható meg, emellett gyönyörű panorámát nyújt a környékre.

A következő számban Hollókő váráról olvashattok.

Podlovics Zsolt



Kiszely Ferenc gyermekkorában pár évet Pusztaberkiben töltött, erről és életéről emlékiratot készített, ezt sajtó alá rendezte és részünkre eljuttatta, lánya Zsádon Ferencné, szül: Kiszely Margit.

Pusztaberki

Részlet: Kiszely Ferenc emlékirataiból

3. befejező rész

Berki télen; talán havasabb volt, mint az alföldi tél, de nekem zártabb, mert nem akadt lehetőség a nyári helyek bejárására, és a nyári játékokra.

Bezárt világ lett a téli kastély, iskolába járás a megszokott úton, játék a lakásban vagy a gangon. Néha szánkázás a parkban, az egyik lejtős útján, mely kb. 50-60 méteres csúszást jelentett. Télen, az iskola miatt tanulni kellett, emlékszem, hogy még vasárnap is, egész délelőtt a konyhában kellett tanulnom. Persze a gyerekek hancúroztak, lesték a „varnyúkat”, és így én is inkább arra figyeltem és leskelődtem, nem is maradt az én fejemben semmi.

A varnyú-lesés azért volt érdekes, mert a konyha ablakával éppen szemben voltak a disznóetető vályúk, úgy jó 50-60 méterre, s ezeket a vályúkat mindig ellepte a fekete sereg, több száz varjú. Egyik vasárnap a vályúkhöz egy csapdavasat tetek ki, hogy varnyút fogjon, de nem fogott hát ezt lestük, én is tanulás helyett.

Télen a hársfa mögötti 2 gesztenyefa tetején is több száz varnyú károgott, szinte fekete ernyő volt a fa tetején. Egyszer a nagybátyám a vadászpuskájával közéjük durrantott, és egy lövésre 11 varjú esett le.

Téli emlékem, hogy újév táján, késő este hozták a Söröséket. A Vidáék elmentek más urasághoz szolgálni és a helyükre a Sörösök jöttek. Késő este érkeztek, mert mi már lefeküdtünk, de hallottuk a szekér zörgését. Másnap 8 órára mentünk iskolába, de mi már fél 8 órakor elindultunk, hát nagy meglepetésünkre a Sörös Ferkó már az ulicskán szánkózott.

A Sörös Ferkó velünk egykorú, 8-9 éves gyerek volt. Az ulicska a falu legmélyebb részéről „S” alakban vezetett fel kb. 30 méter magasságba a templomhoz és az iskolához. Ulicska tótul uccácska, hiszen kb. 1 m széles kitépott földút volt, de 2 oldalán sűrű sövénykerítés, a sövény között akácfaakkal. A sövény igen szúrós „japánagáca” (japánakác) vesszőkből állt.

Az iskoláról az jut az eszembe, hogy ha valami csínyet követett el a tanuló, bezárta a tanító és tintalevessel kínálta a bezártat. Az unokahúgomat egyszer bezárta a tanító, ezért egy órával később jött haza és kikapott.

Az öcsém az ilyen bezárás elől az imádkozás után rögtön kiszaladt az iskolából és haza futott. Később a tanító haragja elmúlt, és nevetve mesélte Anyámnak, hogy a fiatalúr hogyan szaladt el az iskolából.

Én is egyszer majdnem bezáródtam, mert a feladat az volt, hogy minden nap írni kellett egy irkalapot másolásképpen, tintával.

A tanító úr minden nap láttamozta tintával, egyszer, hogy véletlenül-e vagy akarattal, ceruzával láttamozta. Gyerek logikával én és mások is, ezt kiradíroztuk és másnapra újra bemutattuk. Persze lebuktunk és bezárást kaptunk. Szerencsére a tanító úrnak el kellett menni, így a bezárás elmaradt. A bezárás után kegyetlenül megverték volna. Egyszer kaptunk egy jó puha radírgumit, ami akkor igen drága volt, 20 fillér. Az iskolából hazamentünk és a radír nem volt sehohol és egymásra fogtuk az öcsémmel. Anyám úgy felmérgeződött, hogy egy orgona vesszővel jól elvert bennünket.

Mivel ordítottunk, jajgattunk, sírtunk, ezért még idegesebb is lett, meg az ángyika előtt is példát akart mutatni a szigorú nevelésből, így jó sokáig aprított bennünket. Mikorra belefáradt a csépelésbe, akkor kizavart bennünket, hogy keressük meg a radírt. Az épület előtt alig mentünk 10 métert, megtaláltuk a radírt, hát a rívás abban a pillanatban abba maradt és vittük nagy örömmel, hogy megvan. Azért a hátunkon-karunkon a hurkák még napokig meglátszottak, és ha nem is foglalkoztunk vele, de azért a lelkünk mélyén megmaradt, hogy kellett-e ezért a radírért ennyire megverni bennünket?

Egyszer az iskolában a tanító úr feltette a kérdést nekünk, 3. osztályosoknak, hogy mi van a lovon, szőr, vagy toll? A felszólított tanuló kivágta, hogy toll. Hát erre bevörösödött a tanító úr feje, és egy nádpálcával irgalmatlanul megrakta a gyereket. A felháborodása jogos volt, mert a falun, lovak között felnövő gyerek, ha azt mondja, hogy a

lovat toll borítja, hát ez bizony banális. De az akkori 9 éves falusi gyerek, akit a tanító ezért, vagy azért, vagy a másikat jól elverte, az bizony annyira félt a tanítótól, hogy gondolkodni is alig tudott.

Mi hozzánk a tanító úr feljárt, hiszen a faluban mi voltunk az uraság: a nagybátyámat tekintetes úrnak, Anyámékat tekintetes asszonynak szólították, még a tanító is. De mi, gyerekek és én is úgy féltünk a tanító úrtól, hogy ha engemet szólít, lehet, hogy ijedtemben én is tollat mondok.

Ebbe az iskolába télen minden tanulónak egy-egy fahasábot kellett vinni, hogy meleg legyen, mivel a tüzelő ellátás elég gyenge lehetett. Ha a tanítónak vetni kellett, akkor nem volt tanítás, egész délelőtt csak rendetlenkedtünk, délben bejött a tanító úr, imádkoztunk és mehettünk haza.

Másik emlékem, hogy vizsga előtt mindenkinek kakukkfüvet kellett szedni (inkább a fiúknak), amelyből a hegyi legelőn sok volt, és azt az iskolában a padlón szét kellett teríteni. Az ódon iskola a vizsga napján kakukkfűtől illatozott. A lányok virággal, színes szalagokkal, színespapír láncokkal díszítették az iskolát. A vizsgán jelen voltak: a pap, az egyházigazgató, a bíró, az uraságék – Anyám, ángyika, nagybátyám – és még egy pár presbiter is.

Ez a tanító úr 6 osztályt tanított írni, olvasni, számolni, verset és imádságot tanulni, azt hiszem mást nem is igen. Ami engem illet, az ott járt 3. elemiben elfelejtettem szépen írni, ezt Cegléden, 4.-ben újra kellett tanulni. Sokáig bajom volt a helyesírással – még ma is – mert a berki iskolában nem tanultunk, Cegléden, a 4.-ben már az alapokon túl voltak, ez nekem kimaradt. Mint az is, hogy földrajzot sem tanultam. Cegléden a városról és a járásról tanultak. De be kell látni, hogy ott és akkor, 1933. évben 6 osztályt egyszerre tanítani is igen nagy dolog volt. Azért erre a tanító úrra is szeretettel gondolok és gondoltam mindig. Kár, hogy 1987. évben, amikor módom lett volna meglátogatni Patakon, már nem élt, előző évben meghalt. Az 1970-es években, 35 év után voltam pár órát Berkiben, és már nem találkozhattam Tóth Emillel, az iskolai padoszomszédommal, mert ő is meghalt. Nem találkoztam sok iskolatársammal és lakossal sem, mert sokan meghaltak. Érdekes, hogy főleg a férfiak haltak ki és persze sokan elköltöztek Berkiből.

Érdekes, hogy ez a falu kihalásra ítélt, nincs községi elöljárósága, nincs tanítója, a földjét más falu TSZ vezetősége irányítja. Az 1945-ös év után a volt cselédek a Horpácsi úton építkeztek, viszont a falu régi lakásállományának 40%-a eltűnt, tehát a falu visszafélődött.

Berki lakosságának 90 %-a római katolikus vallású volt, az iskolában a gyerekek is így oszlottak meg.

Ha jól emlékszem, evangélikus csak egy család volt a falu közepén a Czirjákék és a Meleg Pista. Református család 2-3 volt, egyike a Madarász család.

A református és evangélikus hitűek velem együtt a nagybátyám vezetésével tanultuk a hittant. Néha az evangélikus pap Bánkról járt ki istentiszteletet tartani, vagy a szórvány egyházi református pap. Azt hiszem, évente egyszer volt a kastély fogadó szobájában az istentisztelet.

Mi, a Kiszely család átjártunk Bánkra is istentiszteletre és akkor a papék, Bánki Károly és családja vendégei voltunk ebédre és uzsonnára is. Egy ilyen ebéd és uzsonna között kimentünk a Bánki tóra is fürödni. A Bánkiéknak volt egy lányuk és egy fiuk, ezek a gyerekek 3-4 évvel öregebbek voltak. Kölsön fürdőruhában mentünk a vízbe, hogy az öcsém is belejöhessen, ezért a nekem nyakig érő vízben a fürdőnadrágot le kellett vetnem, hogy az öcsém felvegye. Ott álltam meztelen, nyakig a vízben és ekkor odajött a 13-14 éves nagylány és el kezdett ölelgetni, hogy menjek vele úszni. Úszni sem tudta, szégyenkeztem is, mint nagyobb lánytól is félttem, szóval a kellemes vízben létet ilyen szituáció zavarta. De hát ki törődött akkor a gyerek érzéseivel, szégyenlősségével.

Átjártunk Horpácsra is a Mikszáth kastélyba, ha Bánki Károly ott tartott istentiszteletet.

Ha a tanító úr valamiért haragudott a nagybátyámra vagy a családra, akkor elrendelte, hogy nekünk is el kell menni a katolikus templomba, misére. Ez elég visszatetsző volt, mert ránk parancsoltak, hogy nekünk nem szabad letérdelni. Már a bemenetel is zavaró volt, mert a berkiek, ha bementek, egy tálba nyúláltak, térdet hajtottak és keresztet vetettek. Mi is belenyúltunk a tálba – de nem tudtuk, hogy minek – térdet nem hajtottunk és keresztet sem tudunk vetni. Be kellett állni előre az oltár és a padok elé, a többi gyerek közé, folyt a szertartás: felálltak-térdeltek-keresztet vetettek. Mi hárman álltunk, mint számár a hegyen, az unokahúgom 2. osztályos, Öcsém első osztályos, én 3. osztályos voltam.

A Bazsó tisztelendő úr – gondolom, mint ördögfiókákat – még be is szentelt, illetve a szentelővel felénk és ránk is hintette a vizet. A falusi protestáns gyerekek természetesen mindent úgy csináltak, mint a többi gyerek, mert ők ehhez voltak szokva.

A protestánsoknak a Kiszely család előtt a faluban nem volt istentisztelet, mert az előző uraságok katolikusok voltak. Az is előfordult, hogy a Bazsó tisztelendő úr szombaton este a mi vendégünk volt, jól bevacsorázott, jót is ivott a ceglédi borból, de másnap délelőtt koprédikálta, hogy az ördög és minden rossz ott van a kastélyban, mert istentelen szakadárak lakják. Hát ebben az időben ilyen volt a felekezeti békesség.

Ebben az évben Anyám a Berkiben élő és lakó Libárdi család fiával a „Libárdi Sanyival”, aki szabó volt, varratott nekünk egy-egy rövid, keki színű bársony nadrágot. Hogy akkor hogyan állt 9 évesen rajtam, azt nem tudom, de később, 14 évesen igen testhez álló, csinos és kedvelt nadrágom lett, illetve mindkettőnknek. Mindig azon neveltünk, hogy akkor 7 és 9 évesen hogyan is állhatott rajtunk. Kérdeztük is Anyánkat, de ő csak azt mondta, hogy jó meleg és, új volt és az a lényeg.

Emlékszem, hogy a Glózik Misi, Kis Árpád télen csizmában és bársony csizmanadrágban jártak az iskolába, mindkettő 5-6 holdas paraszt gyerek volt, de így járt iskolába a hegyről a Róth akoltól Jakubeszku Jani, a juhásznak a fia.

Szintén kiscsizmában és bársony csizmanadrágban járt az iskolába, mert a juhász is volt olyan rangos, mint a falusi kisparaszt. Hát én igen, irigyeltem őket, és én is szerettem volna úgy öltözni, mint ők, de ugye az uraság gyerekeinek cipőben kellett járni.

Ünnepeken a fehér inghez masnit kötöttek a nyakunkba, a Brinza Miska és más gyerekek csúfoltak is, hogy „kerékkötőlánc” van a nyakunkban. Megjegyzem Cegléden, mint paraszt gyerekeknek 5-6 évesen nekem is volt kiscsizmám, de csak rövidnadrághoz.

A kerékkötő láncról az jut az eszembe, hogy Berkiben minden kocsifékkal és láncsal volt ellátva. Ha a hegyről jöttek lefelé, a kocsit akkor fékezni kellett, ilyenkor a hátsó kerékhez, vagy kialakított fék szerkezet, fékpofát szorított a kerékhez. A paraszt kocsi hátsó kerekéhez hajtókaros-láncos húzással, vastag kiképzett fát szorítottak a kerekhez. A meredekebb hegyről teherrel úgy kellett lejönni, hogy a hátsó kereket, egyet vagy kettőt, láncsal az oldalhoz kötötték, így a kerek nem forogtak, hanem csúsztak. A még meredekebb leereszkedést „éles” kötéssel oldották meg. A láncot a kerék talpára csavarták, így a kerék nem csúszott, hanem beleszántott a földbe és így tartotta vissza a kocsit a felborulástól. Mert itt hamar borult a kocsi, a szekér, ezért nem is voltak olyan szépen kidolgozott kocsik, mint Cegléden. Mert ha a kocsi felborult, akkor csak szétesett és nem tört össze.

Egyszer a nagyapámmal mentünk a hegyre kocsival, de nem az úton, hanem az erdő melletti legelőn. Amikor a kocsi elindult felfelé, és amikor a kocsi ferdén, dőlten állt, Nagyapám, én és a kocsis is leszálltunk és gyalog mentünk. Egy helyen, már az erdő mellett úgy 5-6 méterre a kocsi felborult, elrántotta a lovakat és elkezdett a kocsi a lovakkal is gurulni, egészen az erdő fákig. Természetes, hogy a kocsi széthullott, a lovak gúzsba kötődtek a szerszámban és úgy rugdalóztak. Én ijedtemben elszaladtam az erdő másik oldalán dolgozó emberekhez segítségért. Akik kb. 100 méterre lehetek. Amikor a segítség odaért, Nagyapám már az istrángokat eldarabolta a bicskájával, hogy a lovak kiszabaduljanak, nehogy szétszaggassák a háموkat. Ezután ezen a hegyoldalon lefelé, szántással és lapáttal eligazítva csináltak egy utat, ahol a kocsi már nem borulhat fel, mivel máskor is kellett takarmányért fel- és lejönni a hegy tetejéről. Ezután Nagyapám mindig nevetve mesélte, hogy milyen szerencsénk volt, hogy a hegy lábánál leszálltunk a kocsiról: hogy „bakkatella, milyen jó, hogy leszálltunk!” Ez a „bakkatella” szavajárása volt, ez a szó talán a bagatellizálásból alakult, mint kis dolog.

A „gulyás” a Brinza Miska apja volt, Brinza Mihály, de mi csak úgy hívtuk, hogy „gulyás”, mert ő volt valójában a fejőgulyás. Amikor már lehetett legeltetni, akkor kihajtotta a teheneket, borjúkat a hegyi legelőre. Ha kifelé ment, ha hazafelé jött a tehenekkel a kastély előtt, hozzánk, gyerekekhez, mindig volt valami mókás, nevetető megjegyzése. Ha a tejet hozták, ha a kimosott kannákért jött, akkor is volt mindig valami nevetető, jókedvre derítő szava, vagy volt ideje valamilyen mesére.

A gulyásnak mindig volt egy kis, fekete kutyája, mellyel a teheneket terelgette. Ezen felül mindig volt egy bika is, ezekben az években egy „Tugár” nevű, hogy miért Tugár, vagy, hogy ez mit is jelentett, nem tudom. Szóval ez igen hamis bika volt. Az istállóban külön erős akácfa gerenda ketrecben volt és egyedül a gulyás mehetett be hozzá, de az is csak úgy, ha ez a kis fekete kutya ott ült a bika faránál. Mert ha a Tugár döfni akart, a gulyás meg azt mondta: „csípd meg!”, akkor ez a kutya abban a pillanatban a bika heréibe harapott, ami a legfájdalmasabb része a bikának.

Egyszer vihar készült, dörgött-villámlott, engem kiküldtek a szerűbe, hogy a libákat hajtsam be, 8-10 darab lehetett. A tehénistálló mellett elmenve, zajra lettem figyelmes, benéztem az ajtón és azt láttam, hogy a bika az istálló belső felén kapar és fű szabadon. Bennem még a vér is meghűlt, ijedtemben szaladtam segítségért, az emberek szaladtak

vasvillával, hogy a bikát megkössék, én persze mentem a libákat hajtani. Csak később mondta el a Nagyapám, hogy a Tugár az istálló tartó oszlopra akarta mászatni, és ha a gulyás kutyája nincs ott, nekinyomja az oszlopnak.

Szóval ez a félelmetes bika ezután évekig megjelent álmomban, és ahogy lenni szokott, nem tudtam előle elszaladni, az utolsó pillanatban mindig felébredtem. A bikával való álomból, ha felébredtem, mindig izzadt és vizes voltam, gondolom meg lehettem fázva és azt izzadtam ki, közben bikás rémképeket álmodtam. Azon a vidéken már nem egy pástort a fához szorított egy-egy veszedelmes bika, az ilyen történetek kiszínezve, rémisztő meseként hatott ránk, gyerekekre.

Volt 3-4 kocsis is, fiatal gyerek-emberek voltak, a Kovács Jancsi és a Belucki Jóska, férfi kocsis a Gulya János, a Vida, vagy a Sörös. Mi, gyerekek szerettünk a kocsijukra felülni, ha a cséplőgéptől a magtárba vitték a zsákos gabonát, akkor mi már fenn is voltunk a zsákok tetején. Vagy trágyát hordtak, mi is raktuk a trágyát villával és kifelé-befelé kocsizhattunk, vagy hajthattuk a lovakat.

Egyszer a Gulya Jánost „segítettük”, azért írom így, mert lehet, hogy neki nyűg volt a mi segítségünk, mert valami miatt kifakadt ránk, Öcsémre és rám, és elzavart bennünket. Némi duzzogás után átpartoltunk az ökrös szekérre, itt is rakodni segítettünk, és mivel az ökrösbéres nyugodt és talán huncut is volt – az öreg Dudok – ezért engedte, hogy mi szólongassuk az ökröket: „Cselő Bárány-Hajsz Göndör!”, vagy „hoó-hoó-hohahoó!” stb. Ő úgy csinált, mintha aludna, lehet, hogy aludt is, az volt a lényeg, hogy kivittük a trágyát, ahova kellett, a kupac sorába behajtottunk és a szekérről a trágyát le is raktuk 2-3 kupacba. Vissza is hajtottuk az ökröket az istállók előtti trágya telephez – hát ez nagy élmény volt – és jó szívvel, örömmel adtuk az erőnket a trágya villázásához. Egyszer csalamádéért mentünk ki az ökrössel, Ő rakta a csalamádét a szekérre, én vezetem feljebb az ökröket, ha szólt. Egyszer az ilyen indításnál az ökor rálépett az egyik lábamra, a fájdalomtól hirtelen orrba vágtam, hogy lelépjen a lábamról, erre a másik lábával rálépett az én másik lábfejemre. Hát ez már olyan fájdalmas volt, hogy hangtalanul kipottyant a szememből a könny, és mindkét lábfejem bekékölt, de szólni nem mertem, mert akkor oda a szekerezés és akkor az öreg Dudok is elzavar bennünket. Mert akármilyen „uracskák” voltunk is rangban, gyakorlatban mezítlásos, jól leburnult, szurtos gyerekek voltunk, mi ketten, az Öcsémmel.

Arató ünnep.

Nagyapámmal kimentünk megnézni, hogy az aratók hogyan haladnak, mármint az aratási munka haladását csak Ő szemlélte, én inkább a látványt néztem: a kaszásokat, a marokszedő asszonyokat-lányokat, és a kévé sorokat. Paraszti szemmel nézve a tarlón az aratók mozgása, a kévék sorai – mint a könyvben a sorok – úgy sorakoznak a learatott területen. Igen-igen szép látvány.

Amikor a tallóra értünk, ott termett a Flak Veronka és a felső karunkra búzakalász koszorút kötött. Gondolom, hogy így tisztelték meg a gazdát, – uraságot – hogy kiment közéjük.



Aratás kézi kaszával.

Amikor este az aratásból hazafelé jöttek, elől a kaszások: Dóczi István, a bandagazda, Flak bácsi, mint a legöregebb kaszás, utánuk a többi kaszás, majd a marokszedők.

A marokszedő nők és az uzsonnát vivő anya, vagy testvér, vagy feleség, aki kint maradt segíteni, velük jöttek haza és énekeltek. Énekeltek magyar és palóc dalokat, igen szépen hangzott az esti csendben. Mi, gyerekek, de a szülők is kiálltunk a verandára, és onnan néztük, ahogy dalolva elvonultak hazafelé. A férfiak a kaszát vitték a vállukon, a marokszedők a favillát vagy a „vatyogót”. (Marokszedő faszarló)



Kaszások és marokszedők

Amikor az aratás befejeződött, akkor következett az aratási ünnepség. Általában vasárnap délután ünneplőbe, illetve a berki palóc népviseletbe öltöztek a férfiak, asszonyok, fiúk, lányok, szóval a falu apraja-nagyja. Elöl jött Dóci, a bandagazda, utána egy legény és egy leány, akik a koszorút hozták. A koszorút búzakaralásból fonták, hosszúkás doboz alakúra, színes ruhadarabokkal, különböző színes szalmavirágokkal és száraz mezei virágokkal, színes szalagokkal díszítve.

A fonott koszorúról lógó díszek: 3 cm-es búzaszár darabok, színes, kerek, négyzet alakú ruhadarabok, a végén virág, ruhaszalag tarka masniban.

Ezt a színes, gyönyörű, szép kötésű koszorút kb.- 1 méteres rúdon hozták, rúd színes szalagokkal volt betekerve, a végén kis kalászkoszorú, erről is színes pántlikák lógtak le. E bot végén volt a kampósszög, és erre akasztották a koszorút. A botot mindig én kaptam meg, mert 3 koszorú tartó botom is volt.

A bandagazda házában volt a gyülekezés, innen indultak Dóci és a koszorúvivők, utána a férfiak feleségeikkel, utána a marokszedők. Körbe mentek a falun és ott csatlakoztak hozzájuk a falubeliek, felnőttek, fiatalok, gyerekek. Természetes énekszóval, magyar és palóc dalokat énekelve, kurjongatva, mert 1-2 harmonikás is volt a felvonulók között.

Amikor az éneket, muzsikaszót meghallottuk, nagy izgalom fogott el minket, gyerekeket is, ünneplőbe öltözve gyerek-felnőtt vártuk a verandán, a főbejáratnál az aratást ünneplőket. A menet megérkezett, a bandagazda, Dóci megállt a veranda előtt 5-6 lépésre, a nagybátyám előtt, és köszöntötte abból az alkalomból, hogy az aratást befejezték.

A beszéd előtt, illetve az aratók érkezése előtt a szolgáló: Sallai Ilona, egy 2 literes edény vízzel elbújt az egyik, néha a másik bejáratosi oszlop mögött.

Amikor a beszédet a bandagazda befejezte, akkor „zsupsz” nyakon öntötte a vízzel, hogy ez miért volt szokás, nem tudom, de szokás volt. Én azt hiszem, hogy jelképes mosdatás a poros aratás után. Hát ezért állt 5-6 lépésre a Dóci, hogy minél kevesebb víz érje az ünneplő ruhát és a fehér inget. Nevetés, taps, ezután következett a gazda köszönő szava és utána a veranda közepén a mennyezetben lévő kampós szög felakasztották az aratási koszorút. Itt lengedezett, míg a verebek és a szél tönkre nem tette.

Ezután az ünneplőket meghívták a hársfa alá birkapörkölt vacsorára és jó ceglédi borra.

Beszélgetés-nevetés-incselkedés-émlékezés az aratás (mely kb. 3 hétig tartott) most már derűsebb eseményeire. Megszólalt a harmonika, előkerült a bor, és a jókedv kibontakozott: táncoltak, daloltak, mulattak.

Persze volt kisebbszerű, talán a nagybátyám skótsága következtében szerényebb, vagy helyesebben semmilyen arató ünnep is. Az aratók, a falusiak megtisztelték az uraságot az aratási koszorúval, de ő csak itallal kínálta, vagy kínáltatta őket, ő maga nem vett részt az ünneplésben.

Emlékszem egy ilyen magukat szórakoztató estére, ahol valamilyen Örzse néni kontya igen-igen félre állt és jó bmondásaival, ugrálás, mezítlábas táncával szórakoztatta a sokadalmat.

Kár, hogy ezt a szép palóc szokást, a rideg alföldi paraszt nézeteket valló, pénzéhes nagybátyám nem értékelte. Nekem, mint gyerekeknek nagyon szép, ünnepélyes, tiszta paraszti ünnep volt, mint látvány,- élmény,- és érzelmi átélés.

Soha nem felejthető része volt gyermekkoromnak ez a Berki aratási népünnepély.

A berki életnek, az ott történt eseményeknek, a leírtak csak egy töredéke, hiszen az emlékek már nagyon elmosódtak, az élmények is átalakulnak.

De gyermekkoromnak igen szép és gazdag élményei voltak az ott töltött évek, hónapok és azok napjai.

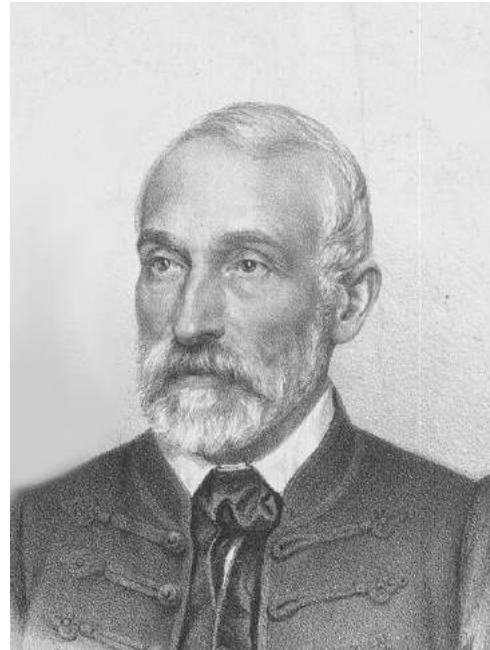
Kiszely Ferenc

Köszönjük Zsádon Ferencné, szül: Kiszely Margitnak, hogy rendelkezésünkre bocsátotta az Emlékirat Pusztaberkire vonatkozó részét.

Dr. Baintner János (1815-1881)

királyi tanácsos, jogtudós, bíró, a Budapesti Tudományegyetemen a polgári törvénykezés nyilvántartott tanára, a jog és államtudományi kar dékánja, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja

(született: Liptóújfár, 1815.02.15. – elhunyt:
Pusztaberki, 1881.08.14.)



„Csöndes magaviseletű levén, megbízott saját érdemeiben és inkább oda törekedett, hogy l e g y e n sem minthogy l á t s z a s s é k képesnek hivatására. Ő még azon régi jó világ emberei közé tartozott, kik szigorú becsületesség, munkaszeretet, ügybuzgalom és a hivatásnak élés által akarták a köztiszteletet és elismertetést kiérdemelni. Hangja sosem volt magasabb, mint amennyire tette is fölért. Önérdekei érvényre juttatása végett sosem vadászott tekintélyes pártfogók, hír- és kegyosztók hajlamai után. Hasonló volt a visszavonuló értékhez, mely nem tolakodik előtérbe; a világ szemére, belátására bízta, hogy az jöjjön rá maga. Inkább szerény, mint büszke, inkább alábecsülte magát, mint túlbecsülte.”

„**Emlékbeszéd**, melyet 1882. évi november 12-én néhai **Dr. Baintner János** felett tartott **Dr. Herczegh Mihály** a **Budapesti Tudományegyetemen a polgári törvénykezés nyilvántartott tanára**”

Baintner János 1815. február 15-én született Liptóújváron a Zsolnai kerület Liptószentmiklósi járásban. Édesapja Baintner János, kamarai orvos, édesanyja Hirsch Barbara, három bátyja és két nővére után ő érkezett a legfiatalabb, hatodik gyermekként a családba.

Középiskolai tanulmányait Rozsnyón, Miskolcon és Lőcsén végezte el.

„Még csak 13 éves volt, midőn a kérlelhetetlen sors az árvaság keserű kenyerét megízlelteté vele, aggasztó helyzetbe juttatván a még alighogy fölserdült gyermeket. Annyival inkább, mert atyja utolsó éveiben bányavállalatokba bocsátkozott, melyek úgy saját szerzett, mint nejjének igen tetemes öröklött vagyonát teljesen fölemésztették. Ilyen körülmények által szorítatva, kénytelen volt az önfenntartás eszközeihez nyúlni s mint kitűnő tanuló, már ifjúságának gyöngye éveiben mások tanításával foglalkozni. Ekképp tartotta fenn magát úgy egyetemi bölcsész, mint jogász korában.” – „**Emlékbeszéd, 1882, Dr. Herczegh Mihály**”

Az akkori tanulmányi rendszerben lehetséges volt, hogy **Baintner János** 1830-ban, 15 éves korában a pesti egyetemen megkezdhette a bölcsészeti tanulmányait, majd ezek sikeres befejezése után 1832-ben jogi pályára lépett.

Tanulmányaiban való elköteleződésében nagy befolyással volt rá **Frank Ignác** professzor, az egyetem rektora, aki 1846-tól 1850-ig érdemei elismerésül királyi tanácsossá emeltetett.

Itt kötött életre szóló barátságot **Dr. Pauler Tivadarral**, aki 1878-tól 1886-ig a **Tisza Kálmán-kormány** igazságügyminisztere volt, valamint 1880-tól a **Magyar Tudományos Akadémia** másodelnöke.

Az egyetem abszolválása után joggyakorlatra lépett, és 1836-tól 1838-ig mint „*juratus tabulae regiae notarius*” – a királyi tábla hiteles jegyzőjeként működött.

1838-ban, 23 éves korában ügyvédi vizsgát tett, majd 1839-ben pedig a jog- és államtudományok tudorává emeltetett.

1838-ban, oktatóként az **Orczy báró** fiúkkal: **Andorral** (1825-1897), **Bélával** (1822-1917) és **Ferencsel** (1818-1877) lehetősége nyílt egy négy hetes körutazást tenni Ausztriában és Bajorországban. Az utazásról egy részletes úti naplót készített, e munkájából kiviláglik erős fogénysága a természet szépségei és a művészetek iránt, melyeknek egész életében értő tisztelője maradt.

Emlékezzünk meg róla: **Báró Orczy Béla** jogi doktorátus szerzett, 1848-ben először nemzetőrként, majd huszár századosként vesz részt a szabadságharcban. A szabadságharc bukása után visszavonul a közélettől. **Deák Ferenc** híve, és a kiegyezést követően 1871-től „*császári és királyi valóságos belső titkos tanácsos és kamarás*”, 1879-től 1890-ig először több, mint tíz évig a **Tisza Kálmán-kormányban**, majd kilenc hónapig a **Szapáry Gyula-kormányban** is „*a király személye körüli miniszter*”, a **Magyar Királyi Szent István-rend** középkeresztese, a **Vaskorona-rend** 1. osztályú vitéze, 1887 és 1889 között **belügyminiszter**, 1895-től az 1917-ben bekövetkezett haláláig **országbíró**. (Előtte olyan nagyjaink voltak **országbírák** – néhányukat említve –, mint: **Rozgonyi Simon**, **Perényi Péter**, **Báthori István**, **Kinizsi Pál**, **Thurzó Elek**, **Nádasdy Tamás**, **Esterházy Miklós**, **Rákóczi Pál**, **Batthyány Ádám**, **Pálffy Miklós**, **Koháry István**, **Apponyi György**, **Andrássy György**.)

Ne feledjük: 16 éves korában *őt tanította* a Pusztaberkiben nyugvó **Baintner János**.

1840 és 1841 között **Andrássy Gyula** és **Andrássy Manó** grófok mellett lépett alkalmazásba, akiket jog- és államtudományokra tanított.

Emlékezzünk rá: **Andrássy Gyula** gróf hatalmas hazafivá lett. Harcolt a szabadságharcban (Pákozdnál, Schwechatnál, a tavaszi hadjáratban végig Görgey Artúr tábornok segédtsíjze), a bukás után halálra ítélték, ami miatt Franciaországba emigrált. A párizsi hölgyek „*Le beau pendu*” – „*a szép akasztott*” néven emlegették, tekintve, hogy korának legszebb férfiújának tartották. A kiegyezést követően 1867 és 1871 között **Deák Ferenc** javaslatára **I. Ferenc József** a **Magyar Királyság miniszterelnökévé** nevezte ki.

Ne feledjük: 17-18 éves korában *őt oktatta* jogra és államtudományra – és bizonyosan nem tévedek, hogy hazafiságra is – a Pusztaberkiben nyugvó **Baintner János**.

1841. április 10-én **Eszterházy hercegek** Kismartonban lévő jószágigazgatóságához nevezték ki titkárnak. Ebben az időben **III. Eszterházy Pál Antal** (1786-1866) és **III. Eszterházy Miklós** (1817-1894) hercegek – apa és fia – voltak a kismartoni kastély urai. **Baintner János** 1848-ig maradt ezen állásában, közben polgári és bűnügyekben referált, valamint az úriszéken mint ülnök működött.

„Szikár és karcsú testalkatánál fogva a testgyakorlati ügyességekre is kiválóbb hajlammal és képességekkel bírt. Mint fiatal ember tagja volt a pesti első „vívó intézet”-nek is, egyiránt hasonló könnyűséggel kezelvén kardot, tört és löfegyvereket. Midőn Kis-Mártonban és Pozsonyban lakott, gyakran volt hivatalos amott a herceg Eszterházy, itt pedig a gróf Pálffy-féle uradalomban tartott vadászatokra, hol ismételve, mint jeles czéllövő tűnt ki, nem csekély csodálkozására és ámulatára a vadásztársaságnak, mely egy jogtanár, vagy törvényszéki tanácsosban ilyenmű képességet föl nem tételezett.

Éppen ezért a tornát, s ezzel a testgyakorlatot szükséges alkatrészeül vallotta a rendes iskolai nevelésnek, főleg a szellemi munkálkodásra való tekintettel. (...) Azért annak, ki a fejével dolgozik, a gondolkodónak, úgy az országházban, mint a törvényteremben, úgy a szószéken, mint az irodában izmosabbnak, vállasabbnak és keményebb idegzetűnek kellene lenni, mint akár az ekeszarvát tartó parasztnak, akár az ácsyalut toló mesterembernek.”

„Emlékezés, 1882, Dr. Herczegh Mihály”

1848-ban a forradalom kitörésekor a kismartoni nemzetőrség kapitánya lett, majd még ebben az évben kinevezték a Pozsonyi Királyi Jogakadémiához, a következő tárgyak oktatására:

- 1848-1850 között államismeret (statistica) és a bányajog (ius minerale);
- 1850-1854 között váltó- (ius cambiale) és kereskedelmi jog (ius commerciale);
- 1853-1854 között magyar magánjog (ius privatum regni Hungariae).

Közben 1850. május 20-án a kinevezték a jogakadémia dékánjának (igazgatójának), mely tisztséget 1861-ig töltötte be.

1850-ben házasságra lépett a Kismartonban megismert és megszeretett **Permayer Karolinával**, aki két fiúgyermeket szült a családba: Hugót és Arnoldot.

Dr. Baintner Hugó (1851-1925) jogakadémiai tanár, a Kassai Királyi Jogakadémia utolsó dékánja 1921-1922. (*A Csehszlovák állam egy 1921-ben hozott rendeletével 1922-vel elrendelte mind a kassai, mind pozsonyi jogakadémiák bezárását.*)

Baintner Arnold (1853-?) 1889-1901 között Nógrád vármegye főszolgabírája, majd 1901-től magyar királyi pénzügyi titkár, majd 1913-tól magyar királyi pénzügyi tanácsos. (A „**Nógrádi lapok és Honti híradó**” című újság 1894. szeptember 28-ai száma írja: 1894. szeptember 17-től 21-ig I. Ferenc József király „**Nógrád vármegye székhelyén: Balassa-Gyarmaton időzött**”. „Este 7 órakor már tömve voltak a Deák Ferencz és a szügyi utcák s a vasúti út, a vármegyeház előtti téren pedig egész néparadat hullámozott. **Baintner Arnold** népszerű főszolgabíránk azonban a kordonokat csakhamar felhuzatta, s a néptömeg csendben és a legpéldásabb rendben várta a fejedelmet.”)

Baintner János elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar nyelven folyó oktatás, ügyintézés és törvénykezés bevezetéséért és hivatalossá tételéért.

Érvelt az önálló nemzeti haderő és a nemzeti pénzügyminisztérium mellett, valamint az 1848-as törvények újra életbe léptetéséért.

„1855. december 15-én az úrbéri törvényszék ülnökévé s előadójává, 1856. november 24-én pedig a pozsonyi földtehermentesítési bizottság tagjává lett, anélkül, hogy azért az országos főtörvényszék kebeléből kivált volna.

1861. január 22-én a magyar királyi helytartótanács tanácsosává neveztetett, hol a tanügyi dolgokat, különösen pedig az egyetemet tárgyazókat adta elő oly avatottsággal, ebbeli érdemei elismeréséül őt a budapesti közéletanodai tanáregylet 1866. március 24-én t i s z t e l e t b e l i tagjául választotta.

Míg elvégre 1862. május 25-én a budapesti királyi tudomány-egyetem jogi karánál az ausztriai magánjog és polgári törvénykezés nyilvántartott rendes tanárává s egyszersmind királyi tanácsossá neveztetett, hol az 1870/71. tanévben a sok teherrel járó dékáni teendőket látta el.

1863. június 29-én az országbíró, gróf Andrássy György által az 1723:24 t.c. 1.§. alapján, a hétszemélyes táblához szavazó bírónak meghivatván, mint ilyen egész 1869. május 31-ig vagyis a hétszemélyes tábla feloszlatásáig működött az érintett tábla büntetőjogi osztályában.

A hazai irodalom körül szerzett érdemei elismeréséül őt a Magyar Tudományos Akadémia 1865. december 10-én levelező tagjává megválasztotta.”

„**Emlékbeszéd, 1882, Dr. Herczegh Mihály**”

„Az 1879/80. tanév végeztével szabadságot kérve falusi magányába vonult **nógrád-megyei, pusztá-bereki** jószágára, hol 1881. augusztus 14-én hosszas gyöngéledés után szeretett övei körében jobb létre szenderült, holtteste az ottani családi sírboltban temettetvén el.”

„**Emlékbeszéd, 1882, Dr. Herczegh Mihály**”

„**Nógrádmegyében, Pusztá-Berkiben** (...) ott, hol a szünidejét tölteni szokta, ahol távol a zajos városi élettől mindig üdülést és enyhülést talált, nyugosznak földi maradványai, s a sírt, melyben a föltámadást várja, gondosan ápolja a szeretet, fenntartja a hála, melyet hozzátartozóinak szívében, mint férj és atya egyaránt biztosított magának.”

„**Emlékbeszéd** BAINTNER JÁNOS a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja felett APÁTHY ISTVÁN a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjától, 1885.”

1881-ben a „**Katholikus Hetilap**” 34. száma a következő halálesetekről adott hírt:

– **Baintner János** királyi tanácsos és nyugalmazott egyetemi tanár 66 évesen Pusztaberkiében meghalt (1881. augusztus 14-én)

– **Lakatos Ottó** minorita rendházfőnök Aradon, 79 éves korában meghalt (1881. augusztus 16-án)

– **Szemere Miklós** kitűnő író és költő Lantóczon 77 évében elhunyt (1881. augusztus 20-án)

1938. augusztus 19-én az Erdélyben az „**Ellenzék**” címmel megjelenő magyar nyelvű újság a „**Ma 56 éve**” című kolumnájában újfent megemlékezik eme három nagynevű ősünkről.

„Nagy a részvét, hogy meghalt **Szemere Miklós**, az öreg költő, **Kazinczy triászának** a tagja, **Baintner János dr.** egyetemünk ny. jogtanára, és **Lakatos Ottó**, a híres aradi minorita, a vértanúk gyóntatója.”

Hogy az újság miért pont ezt az évet ragadta ki, hogy miért pont 56 évvel korábbi eseményekre, halálesetekre emlékeztek vissza (nem kerek 50, 60, vagy 100 évre), azt nem lehet tudni: de ott, Erdélyben, 56 évvel később – még mindig fontosnak tartották, hogy **Baintner János** eltávozásáról is megemlékezzenek.

Érdemes tudni: **Szemere Miklós** (1802-1881) költő, ügyvéd, politikus, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Kisfaludy Társaság tagja. Az irodalom éppen olyan szenvedélye volt, mint a Kossuth-párti politika. A szabadságharc idején huszárnak állt, **Bem apó** seregében is harcolt. 1874 nyarán meglátogatta az emigrációban élő **Kossuth Lajost** Collegno al Baraccone-ban (Olaszország, Torino tartomány).

Érdemes tudni: **Lakatos Ottó** (1802-1881) minorita-rendi áldozópap, házfőnök, gimnáziumi tanár és kormánytanácsos. Tévedés, hogy ő az aradi vértanúk gyóntatója lett volna! Ő írta meg könyvben az aradi vértanúk

gyónásának, utolsó óráinak krónikáját az „**Arad története**” című háromkötetes művében – a gyóntatásra kijelölt paptársai elmesélése alapján.

Nevezük nevükön azokat a minorita szerzeteseket, akik utolsó útjukra kísérték hős tábornokainkat: **Bardócz Sándor**, **Pléva Balázs**, **Vinkler Bruno** és a leghíresebb közülük: **Sujánszky Euszták**, aki „*Vigasztalója és utolsó útra kísérője az aradi tizenhárom közül a tíz római katolikus vallásúnak, és az október 6-ra virradó éjjel katolizált Damjanich Jánosnak.*”

Kosztka Libor minorita házfőnök a négy szerzetes közül a legműveltebb **Sujánszky Eusztáknak** adta feladatul, hogy a rendház és a plébánia történetében (*Historia Domus*) megírja az aradi tizenhármak utolsó óráinak történetét – ebből írta meg később **Lakatos Ottó** az „**Arad történetében**” a vértanúk fejezetét.

És hogy a kétezres években hogyan emlékezünk **Baintner Jánosra**? Emlékszünk-e még rá?

„*Baintner János a XIX. század második felében a magyarországi perjogászok körében nagy tekintélynek örvendő jogtudósnak számított. Jogtudományi munkái ma is figyelmet érdemelnek.*”

„*Emlékezés Baintner Jánosra (1815-1881) a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjára*” – **Hamza Gábor**, egyetemi tanár, a MTA rendes tagja, Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2020.

Baintner János sírhelyét a Nemzeti Örökség Intézete 2008-ban védetté nyilvánította.



Sajnálatos módon, kissé megkésve, ugyanis a Pusztaberki Templomkertben már nem lehet fellelni a **Baintner János** maradványainak örök nyugalmat adó „családi sírboltot”, kriptát...

Leghosszabb és legfrissebb emlékezetű időseinkkel beszélve (köszönet Emmi néninek, Aranka néninek, Kapor Zsuzsa néninek) úgy tudnám betájolni a kriptá helyét, hogyha háttal állunk a főutcának, a ravatalozó bal oldalán, a kerekesszék balra, egy fiatal fenyő helyén állhatott a **Baintner-kripta**.

Szántó Tibor

TAVASZI SZEMÉTSZEDÉS!

2022. április 9.
szombat, 9 óra



Tegyünk együtt környezetünkért!

Mutassunk példát, várunk minden segítő kezet!

Pusztaberki Község Önkormányzata



Találkozó a Polgármesteri
Hivatal udvarán!

Használati és karbantartási tanácsok háztartási gépeinkhez

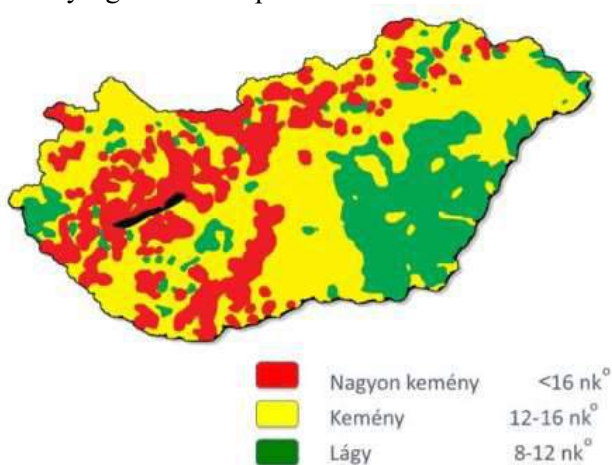
Napjainkban mindent eldobó fogyasztói társadalommá vált az emberiség nagy része, akaratukon kívül is. Rengeteg esetben még az előzőnek a részleteit fizetjük, amikor már új gépet kell venni. Teljesen megszüntetni, visszafordítani ezt a folyamatot sajnos már nem tudjuk, viszont a soron következő értékes karbantartási tanácsokat betartva sokat tehetünk azért, hogy később kerüljön sor féltett, drága gépeink idő előtti cseréjére! Mivel géptípusonként más-más teendők van, így nézzük egyenként:

MOSÓGÉP

Már a reklámokból is tudjuk, hogy a mosógép elsődleges ellensége a vízkő.

Ahogy Magyarország nagy részén, így Pusztaberkiben is rendkívül kemény a víz.

A DMRV Zrt. honlapján kiírt tájékoztatás szerint falunkban átlag 27-28, maximum 32 német keménységi fokú a csapvíz.



Ez okozza a vízkövesedést, de emellett azt is, hogy nehezebben főnek meg a zöldségek, illetve még a vesekővel is összefüggésbe hozható.

Gyakorlott háziasszonyok itt egyből felkiáltanak, hogy ecet!

De sajnos ki kell ábrándítanom mindenkit. Ezzel nagyobb kárt teszünk, mint gondolnánk! Az ecet csak meggyorsítja a mosógép halálát. Megjegyzésben pedig csak annyi, hogy ha akár 1 liter bele is öntünk, azt a gép felhígítja 12-14 literrel. A végeredmény inkább egy gyenge salátalé, ami szinte alig oldja a vízkövet, és cserébe még jó bűdös is!



A képen látható háromágú alkatrész (dobcsillag, dobkereszt néven is hívják) fog eltörni hosszabb idejű folyamatos ecetezés után az előöltöltős mosógépekben! (felültöltősnél más gondot okoz, erről majd lejjebb)

Egy-egy alkalommal az ember azt gondolja - mivel nincs közvetlen következménye -, hogy jól van ez így, most aztán az ecettel rendbe tette a gépet, érezhető „tisztaság szaga” van.

Na meg a szomszédasszony, meg a másik barátnő is így csinálja, azoknál sem volt semmi gond évekig emiatt.

EZ TÉVHIT!

Az ecet mikroszkopikus méretű lyukakat mar a dobcsillag öntvény anyagába, ami meggyengíti azt (mint egy mosogatószivacs lyukai, úgy kell elképzelni), és egy nagyobb ruhatöltetnél terheléskor a meggyengült fém egyszerűen nem bírja a csavaró feszültséget és eltörik. Erre mondják, hogy leszakadt a dob. De nem gondolnak az ecetre, mint kiváltó okra. Inkább ráfognak, hogy a készülék volt silány minőségű.

Ez sokszor a mosógép végét is jelenti, mert vagy nem beszerezhető ez az alkatrész, vagy annyira drágán kapható, hogy nem éri meg megjavítani a gépet. Esetenként a mosógép üstje nem is szétszedhető, vagy a komplett csere, vagy a szétvágás jön csak szóba, amit kevés műhely vállal.

A javításhoz a mosógépet teljesen darabokra kell szedni, ez több órát is jelenthet, ami munkadíjban is megnöveli a javítási árat.

SŐT!

Az ecet visszafordíthatatlanul károsítja a GUMI alkatrészeket, már EGY használat alkalmával is! A gumi megdagad, porózus, nyúlós, gyenge lesz, és ráadásul így könnyen ki is szakad, ami vízfolyásokhoz vezet!

A javítások során számtalanszor találkozom emiatt deformált, megnagyobbodott tömítésekkel, amiket kivéve a szétszereléshez, többé nem tudjuk visszatenni a helyükre, mert egyszerűen nem fér vissza már, vagy nem tömít megfelelően. Ezeket ilyenkor MIND ki kell cserélni! Rengeteg felesleges plusz költség!

Felültöltős gépek esetén nincs dobcsillag, ott a dobnál két oldalon csúszó gumi tömítéssel van szigetelve a dob tengelye a külvilágtól. Ezek a gumik önmagukban is elég gyorsan elhasználódnak, megsérülnek, az ecetkezéssel csak felgyorsítjuk ezt a folyamatot. A tömítés kiszakad, majd a mosószeres korrozív víz egyenesen a tengelyen lévő csapágyakhoz jut, amik így nagyon gyorsan tönkremennek. A gép egyre hangosabb lesz, amit legelőször centrifugálás közben veszünk észre, bár aki sokat mos hozzá szokik az egyre növekvő zajhoz, nem mindig feltűnő.

Ha ebben az első stádiumban hívunk szerelőt, akkor jó eséllyel a csapágyak és a tömítések cseréjével megússzuk.

Ha tovább várunk, a rossz csapágy miatt egyre jobban lógni fog a dob, ami kikezdi a tengelyt, az pedig visszafordíthatatlanul károsodik. Kevés géphez kapható új tengely, a gyakoribb az, hogy egybeépítik a dobbal. Így a cseréje akkora összeg, hogy inkább kidobják legtöbbször ebben az esetben. Ilyenkor szokott oldalról megjelenni árulkodó jelként a víz a gép alatt.

Tehát a legjobb tanácsom: **NE HASZNÁLJANAK ECETET!**

Hívjanak időben szerelőt, ha gyanús, nem megszokott hangokat hallanak a gépből!

Ha szeretnék karbantartani a gépüket, és megszabadulni a vízkőtől és a mosószer lerakódásoktól, akkor ecet helyett használhatnak **CITROMSAVAT**, ez sokkal jobban oldja a vízkövet, fertőtleníti, és még a fémet sem bántja. Ráadásul szagtalan, nem marad bűdös ecetszagú a gép!

Az 500g-os kiszerelésű citromsav jelenleg 600-900 Ft közötti áron beszerezhető a háztartási boltokban, egy ilyen csomag több hónapig elég.

Havonta egyszer egy 90 fokos programot **üresen, ruha nélkül**, 4-6- teáskanálnyi CITROMSAVVAL elindítva megelőzhető a gép vízkövesedése, a penészedés, és a kellemetlen szagok is eltűnnek a gép belsejéből. Intenzívebb lerakódásnál lehet növelni a dózist és a gyakoriságot.



Érdemes a citromsavat meleg vízben feloldani előbb, és a folyékony mosószer helyére tölteni, hideg vízben kicsit nehezebben oldódik. Ha nincs folyékony mosószer tartó, akkor öntsük közvetlenül a dobba. Némelyik gép a program elején még egyszer kiürít mielőtt felfütene, ezt figyeljük meg, és ha így van, akkor csak ezután tegyük bele a citromsavat. Válasszunk előmosás nélküli programot. Ha van a mosógépnél külön dobtisztító programja, akkor használjuk azt. Vízlágyító porok (Calgon, Csillag és társai) használata a gyakorlatban nem szünteti meg a vízkő lerakódását a mosógépekben. Abban segíthet, hogy kevesebb mosószerre legyen szükség, de a vízkő ellen pénzkidobás, azt önmagában nem szünteti meg.

A fekete ruhák mosásakor adhatunk a mosószerhez még 1 teáskanál citromsavat, ez segít a szűrkeséget megszüntetni, amit a vízkő okoz a szálak között.

Nem utolsó sorban pedig a háztartásban a takarításban is nagy hasznát vehetjük a citromsavnak! Csaptelepek, mosogatók, fürdőkádak, mosdók, WC, de a kávéfőző tisztítására, vízkőmentesítésére is! (A kávéfőzők esetében különösen nem javallott az ecet használata, ez megmarja, bemattítja a kazán felületét, szürke szappanos kiválást okozva, ami után nem célszerű többet inni belőle, egészségkárosodást okozhat!)

A **mosógép szűrőjében** rengeteg dolog elakadhat, ami esetleg tovább jutva az ürítoszivattyút is megakaszthatja, eltörheti a lapátját, vagy megakadályozhatja az ürítést is.

Ha víz marad a dobban, vagy bűdös nagyon a gép, legtöbbször ez az oka.

Ilyenkor a szűrőt kivéve, megtisztítva a szennyeződések és idegen testek eltávolítása után általában a gép megjavul. Mielőtt szerelőt hívna, ezt egyszerűen megteheti, lehet, hogy nem is lesz szükség javításra.

Megelőzés céljából HAVONTA ajánlott a szűrőt is kitisztítani, ellenőrizni.

Az üstszejgumin lerakódott penészedés sok esetben könnyen eltávolítható a LIDL-ben kapható W5 mosógéptisztító folyadék és egy szivacs segítségével.

A mosószeradagoló fiókot mosás után célszerű kivenni a gépből, előblíteni és kint hagyni megszáradni, majd csak a következő mosás előtt behelyezni.

Fél perces mozdulat a mosás végén, de megelőzhető vele a fiók penészes lerakódása. Ha nagyon vízköves, vízköoldóban 1-2 óra alatt kiázthatató, olyan lesz, mint az új!

Az öblítő rekesz külön kivehető kupak részét is vegyük ki és azt, valamint alatta a kis csövet is takarítsuk ki teljesen. Ezzel megszűnnek az idő előtti öblítő lefolyások.

A fiók helyére benézve felül a kis lyukaknak tisztának, penészmentesnek kell lennie. Ha nem így van, hajlított fejű hosszú nyelű, vagy üvegmosó kefe segítségével tisztíthatjuk meg. Kesztyű és védőszemüveg használata fontos, hogy ne történjen baleset.

Használat után a mosógép ajtaját mindig tartsuk nyitva, hogy rendszeren kiszellőzhessen!

Ha már ennyit megtettünk a mosógépünkért, **évekkel** hosszabbíthatjuk meg amíg hibamentesen szolgál minket!

MOSOGATÓGÉP

Mosogatógépek esetében a legnagyobb gondot nem a vízkő, hanem a zsíros lerakódások és az ételmaradékok okozzák.

Bár azt gondolhatnánk, ha a tányérokat tisztára mossa, akkor a gép is tiszta belül, de ez nem így van. A belső csövek falain, a szórókarokban, és a gép belső részein is lerakódhat a zsír, és rövid idő elteltével a baktériumok is elszaporodnak.

Ezeket csak megfelelő, a háztartási boltokban, vagy az élelmiszerüzletekben kapható **mosogatógép tisztító**, vagy **mosogatógép zsiróldó** néven forgalmazott szerekkel tudjuk eltávolítani. Ezek nem károsítják a gépek gumi vagy műanyag alkatrészeit.

Soha ne öntsünk más zsiróldó szert, ecetet, vagy hagyományos kézi mosogatószer a mosogatógépbe, csak és kizárólag az erre készült speciális tisztítószereket használjuk!

A nem megfelelő szerek károsíthatják a műanyag és gumi alkatrészeket, vízszivárgást, vagy túlhabzást okozhatnak a mosogatógépekben!

A zsiróldást szintén HAVONTA ajánlott elvégezni.

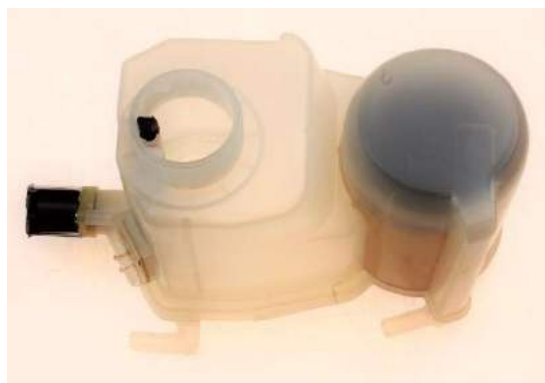
A mosogatógép speciális sóval való rendszeres feltöltése kardinális kérdés!



A cikk elején kitértünk a vízkeménységre, itt is lényeges.

A mosogatógép egy beépített tartályban vízlágyító gyantát tartalmaz, ezen keresztül történik a víz

feltöltése, így a mosogatószer a lágy vízben könnyebben oldódik, kevesebb szerre van szükség, nem lesznek foltosak az edények, poharak.



Ez a gyanta bizonyos idő után kimerül, nem tud több vizet lágyítani, ezért regenerálni kell.

A regenerálást a vízben oldott speciális sóval való lemosással oldják meg.

Bizonyos időközönként egy elektromos szelep kinyit, és a sótartályon keresztül töltődik a gép, ilyenkor mosódik le a gyanta, és válik képessé újra a vízlágyításra.

Beállítástól függően ez akár többször is előfordulhat ez egy mosogatási cikluson belül.

Ezért nagyon fontos a só rendszeres feltöltése, és a készülék helyes beállítása a helyi vízkeménységnek megfelelően!

Ha ez nem történik meg, elvízkövesedhet a gép, vagy túl sok só adagolása esetén az kiválhat az edényeken.

Minden mosogatógép **használati utasításában** megtalálható ennek a vízlágyítónak a beállítása.

Ha beépítéskor nem tettük meg, utólag célszerű helyesen beállítani. Így elkerülhető a felesleges mosogatószer fogyasztás, és a környezet terhelése is.

Nagyon fontos, hogy a sót a megfelelő helyre töltsük be!

Tilos bármi mást tölteni a sótartályba, ez a gyanta tönkremeneteléhez vezet, csak a tartály csere lesz a megoldás.

A sótartály kupakját ugyanezen okból mindig tartsuk jól zárva, a kupakot ne feledjük el visszatenni a só betöltése után!



Tévhit az, ha olyan tablettát veszünk, ami már tartalmaz sót, akkor nem kell töltenünk a tartályba! Ne higgyünk a reklámoknak, vízkeménység tesztel ellenőrizhetjük akár magunk is, hogy az ilyen tabletták nem képesek megfelelően lágyítani a vizet a mosogatóhoz.

Végül, de nem utolsó sorban a mosogatógépekbe való edényöblítő szer használata segíthet a poharak csillogóbbá tételében, az edények gyorsabban száradnak, ha alkalmazzuk.



Egy rendes háziasszonynak pedig meg sem kell említenem, hogy a **SZÜRŐT HETENTE**, kivéve, forró víz alatt kefével megtisztítani mennyire fontos!

Ilyenkor a szűrő alatti területet is vizsgáljuk át, nincs-e ott bármilyen ételmaradék, idegen tárgy, és ha van, akkor haladéktalanul távolítsuk el mielőtt visszatesszük a szűrőt!

Figyeljünk, hogy a szűrő rendszeren, feszesen a helyén legyen, ne lötyögjön, ne lazulhasson fel! Ha nem vagyunk biztosak benne, hogy kell lennie, a használati útmutató segít ebben.

A szórókarokat szemrevételezéssel vizsgáljuk át, hogy minden lyuk szabad-e.

Ha nem, piszkáljuk ki az ételmaradékokat, vagy vegyük le a szórókart (használati szerint) és áztassuk ki belőle.

Lehetőleg öblítsük el a tányérokat, edényeket behelyezés előtt!

Ügyeljünk rá, hogy száraz vagy hosszabb szálú ételmaradékok, citrommag, teafilter, befőttes üvegekről papír, műanyag zacskó stb. ne kerüljön a gépbe!

Ezekkel megelőzhetjük a motor és a szivattyú idő előtti meghibásodásait.

Ha pedig mégis megtörtént a baj, és esetleg víz marad a gépben, nem tud kiürülni a koszos víz, még véletlenül se öntsünk bele se ecetet, se lefolyótisztítót! Ezek tönkreteszik a gépet.

Ilyenkor inkább megpróbálhatjuk törölni a programot (reset), majd újra elindítani, ekkor szivattyúzással kezd a gép. Ha szerencsénk van lemegey a víz és mehet a mosogató.

Ha nincs, inkább hívjunk szerelőt, aki megfelelő technikával elhárítja a dugulást, vagy kicseréli a meghibásodott ürítőszivattyút.

VILLANYSÜTŐ

Villanysütők esetében talán nincs annyi karbantartani való, mégis érdemes odafigyelni pár dologra, hogy meghosszabbítsuk élettartamukat.

Használat után hagyjuk nyitva az ajtót, hagyjuk kiszáradni, kiszellőzni, ne maradjon pára a belső részekben! Ezzel elkerülhető az elektronika és a fűtőszálak meghibásodása.

Ha kihűlt, még langyosan, nedvesen könnyebb letörölni a szennyeződések.

A rászáradt makacsabb lerakódásokhoz használjunk sütőtisztító habot, hagyjuk hatni, majd töröljük tisztára, szárazra.

Ne hagyjuk a habot befolyjni a ventilátorhoz!

Általában a ventilátor előtt van egy lemez amit csavarok rögzítenek, ezt kiszerezhetjük, így tisztíthatjuk meg a ventilátor lapátját. Vigyázzunk, hogy ne törjük le a lapát széleit, óvatosan töröljük. Ha kész, szereljük vissza a lemezt, és ne húzzuk meg erősen a csavarokat! Ahogy kicsi ellenállást érzünk ne húzzuk tovább (ha mégis túlhúztuk, vagy eleve körbeforog, vigyük magunkkal a mintát a csavarboltba, és kérjünk egy mérettel vastagabbat, de hosszabb ne legyen semmiképp)!

A leggyakoribb meghibásodások közé sorolható a választókapcsoló beégése, amit általában elkerülhetünk az alábbi, helyes kezelési módszerrel:

Fejben döntsük el előre, melyik funkciót szeretnénk használni az adott étel elkészítéséhez!

Először mindig a kapcsolót állítsuk be, majd csak azután tekerjük a hőfokszabályzót!

Egyes sütőknél ezután még az indítógombot is meg kell nyomni, érinteni.

Ha menet közben váltani kell, vagy meggondoltuk magunkat, akkor először a hőfokszabályzót tekerjük le teljesen, majd csak ezután váltsunk másik funkcióra a választókapcsolóval, majd tekerjük vissza a hőfokszabályzót a kívánt hőfokra.

Ha egyszer bekapcsoltuk a sütőt, akkor várjuk meg míg felmelegszik, ne kapcsolgassuk be-ki, ezzel a fűtőszálak élettartama csökkenhet jelentősen.

Ne süssünk mindent légkeveréssel! Nagyon sok recept nem igényli, van ahol kifejezetten ártunk ezzel az ételnek. Vastagabb húsok, tészták belül nyersek maradhatnak, míg a külsejük alapján úgy tűnik, készen vannak.

Szerezzünk be pár száz forintos sütőhőmérőt (300 fokig skálázott, általában inox), ezzel ellenőrizhetjük a mindig aktuális hőmérsékletet. Meg fogunk lepődni mit mutat a valóságban ahhoz képest, amit eddig gondoltunk.

Kenyérsütésnél sarkalatos az első 15-20 perc magasabb, 210-220 fokon történő sütése, majd a hátralevő 30-50 percre visszavenni 170-180 fokra és így sütni tovább.

Ha az első 15-20 percen nincs meg ez a hőmérséklet, vagy közben kinyitjuk nézegetni, be fog esni a kenyér teteje, nem lesz szép a végeredmény, és talán nyers is marad a közepe.

Pizza és kenyér sütéséhez kifejezetten ajánlom a háztartási sütő méretében is kapható pizzakő használatát!

Kandallós boltokban, vagy az interneten beszerezhető, sokféle árfekvésben, változatban.

Ezt először fel kell melegíteni kb. 30 percig a legmagasabb hőfokon, ezután lehet rajta sütni.

Hamarabb megsül rajta a pizza, de nem szárad ki, kívül ropogós, belül puha, szaftos marad. Akár egy kemencében.

Végezetül mivel elektromos készülékről van szó, amiben rengeteg csúszóérintkezős csatlakozás van amik gyakran fellazulnak és érintkezési problémákat, melegekedést okoznak, ezért időnként érdemes átnézni szerelővel, ezzel megelőzhető egy komolyabb baj is akár. Ne vegyük fél vállról, akkor sem, ha hosszú ideig nem volt probléma. Pont ilyenkor van a legnagyobb

veszély. És itt is igaz, hogy ha túl későn szólunk a szerelőnek, amikor már probléma van a készülékkel, biztos, hogy alkatrész is kell és jóval drágább lesz a javítás, mint a megelőző karbantartás alkalmával.

Még egy nagyon fontos általános tanács: **NE üzemeltessük hosszabbítóról a nagy teljesítményű készülékeket!**



Nem is gondolnánk rá, de ez túlmelegedést, tüzet okozhat!

Ha mást használunk a hosszabbítóról, akkor is minden esetben teljesen tekerjük ki azt, ne legyen benne hurok, lehetőleg egyenesen vezessük teljes hosszában! A megengedett terhelési határértékeket ne lépjük túl!

Müller Áron

www.mindentmegjavito.hu

Képforrások: vizszurokancsok.hu, Saját, hunaqua.hu, villanylap.hu, tisztitas.hu

Idén lesz MAJÁLIS !!!

Időpont 2022. április 30. (szombat)

Helyszín: Sportpálya – Szabadtéri színpad.

Program hamarosan a plakátokon!

SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!



Közérdekű információk

Pusztaberki Község Önkormányzata

2658 Pusztaberki, Kossuth út 19.

Tel: 06 (35) 592-022

info@pusztaberki.hu,

polgarmester@pusztaberki.hu

Polgármester: Kurisné Nagy Bernadett Erzsébet

Tel.: 06 (30) 860-5565

Hivatalsegéd: Seres Ildikó

Tel.: 06 (30) 469-4173

Falugondnok: Majoros Tibor

Tel.: 06 (30) 367-3313

Nagyoroszi Közös Önkormányzati

Hivatal 2645 Nagyoroszi, Fő út 1.

Tel.: 06 (35) 574-009

Jegyző: Kapás Ildikó

Pusztaberki Polgárőr Egyesület

2658 Pusztaberki, Kossuth út 19

Elnök: Brindza Sándor

Tel.: 06 (30) 721-6887

Háziorvos

Dr. Kovács János

Orvosi Rendelő, Pusztaberki, Petőfi út 6/B

Rendel: Kedd és Csütörtök 12:30-13:30

Gyerekorvos

Dr. Kovács Katalin

Orvosi Rendelő, Pusztaberki, Petőfi út 6/B

Rendel: minden páros héten, szerdán 11:30-12:30

Tel.06 (35) 340-451, 06 (20) 381-0258

Védőnő

Bakosné Schnéman Edina

Tel.: 06 (30) 456 - 6498

Orvosi Ügyelet – Rétság Rendelő Int.

Tel.: 06 (35) 350 -561

Minden hétköznap 16.00-tól másnap 8.00-ig, Hétvégén és ünnepnapokon 8.00-tól másnap 8.00-ig (szombaton reggel 8.00-tól hétfő reggel 8.00-ig)

Állatorvos

Dr. Lukáts Tamás (Nagyoroszi, Fő út 32.)

06-30/499-18-20

Hiba bejelentők:

MVM (Áram) : 06 (80) 424 344

MVM (Gáz): 06 (80) 300-300

DMRV(víz, szennyvíz): 06 (80) 224-488

Gergi háló: 1260

Fogorvos

dr. El-Hage Ruchdi

Orvosi Rendelő, Nagyoroszi, Fő út 30.

Tel.: 06 (35) 374 -374

Hétfő: 7:00-15:00

Kedd: 10:00-18:00

Szerda: nincs rendelés

Csütörtök: 7:00-15:00

Péntek: 7:00-13:00

Fogorvosi ügyelet - Fogászati és

Szájsebészeti Oktató Intézet

1088 Budapest, Szentkirályi utca 40.

Tel.: 06 (1) 317-6600, 06 (1) 317-0951

H-P: 20:00 – 07:00

Szo: 08:00 – 13:00; 14:00 – 19:00; 20:00 – 24:00

V: 24:00 – 07:00; 08:00 – 13:00

H: 24:00 – 07:00

Rétság Rendelő Intézet - Rétsági kistérségi

Egészségfejlesztő Központ Egészségügyi

Szolgáltató Nonprofit Kft.

2651 Rétság, Laktanya út 5.

Központi telefonszám: 35/550-570; 35/550-585

Előjegyzés a központi telefonszámokon 8.00-tól 15.00-ig.

Gyógyszertárak:

Szent Ignác Gyógyszertár

Érsekvadkert, Petőfi u. 36.

Tel.: 06 (35) 340-006

BENU Gyógyszertár Rétság Köhárs

Rétság, József Attila utca 9.

Tel.: 06 (35) 550-046

Calendula Gyógyszertár

Nagyoroszi Szentháromság tér 11/A.

Tel.: 06 (35) 574-024

Nógrád Megyei Kormányhivatal

RÉTSÁGI JÁRÁSI HIVATAL

KORMÁNYABLAK OSZTÁLY

2651 Rétság, Rákóczi út 20-22.

Tel.: 06 (35) 550-016

Ügyfélfogadás:

Hétfő: 8:00-18:00

Kedd: 8:00-16:00

Szerda: 8:00-18:00

Csütörtök: 8:00-16:00

Péntek: 8:00-13:00

Pusztaberki Napló - Kiadja: Pusztaberki Község Önkormányzata 2658 Pusztaberki, Kossut út 19.

Szerkesztők: Kurisné Nagy Bernadett Erzsébet, Nagy Mária Anna, Mészáros Nemes Melinda, Hévei Mihály, Majoros Tibor, Podlovics Zsolt, Pócs Miklós, Szántó Tibor

Megjelenik: Negyedévente 100 példányban